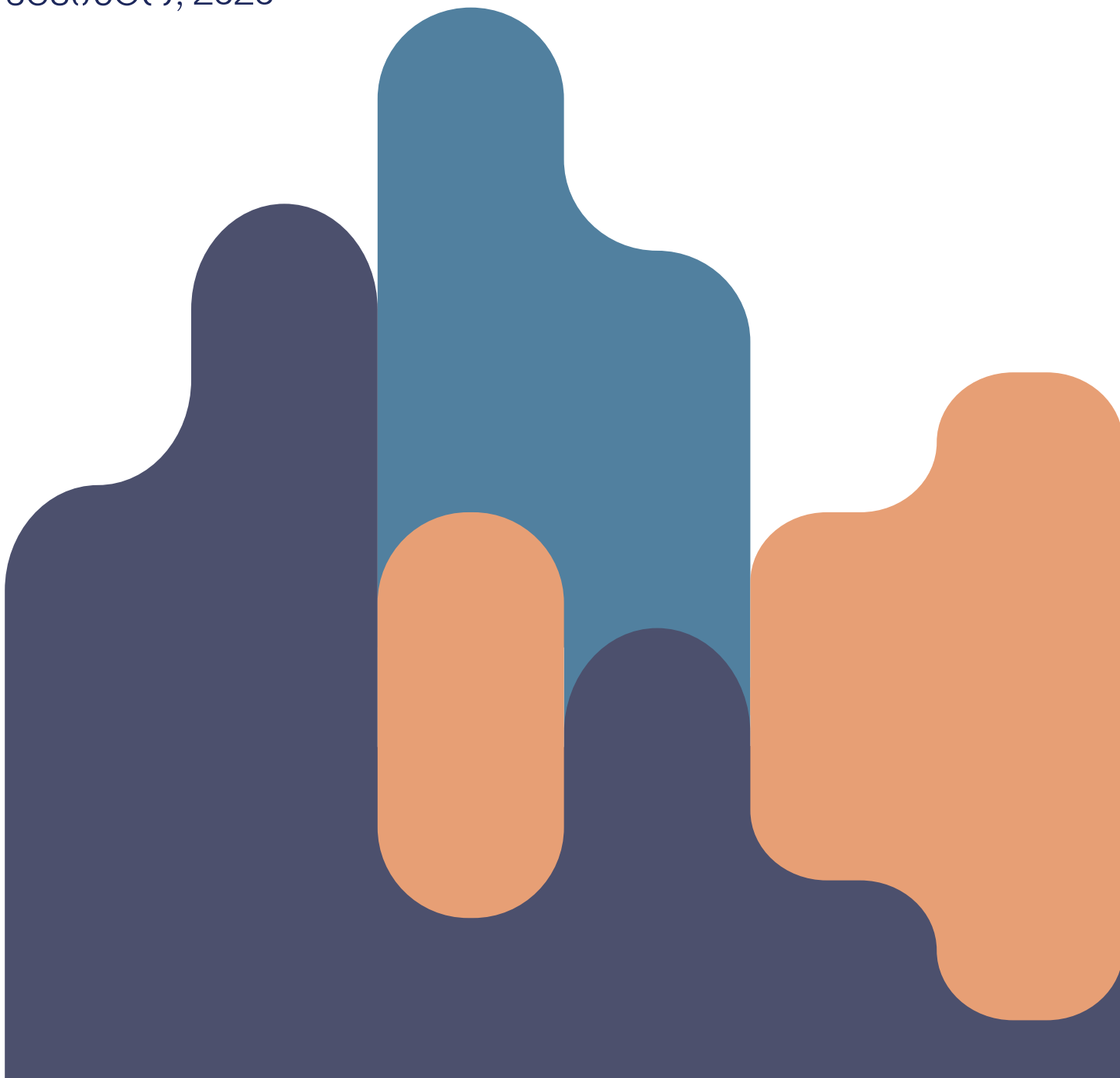




მიმდინარე ეკონომიკური ტენდენციები აგვისტო, 2020



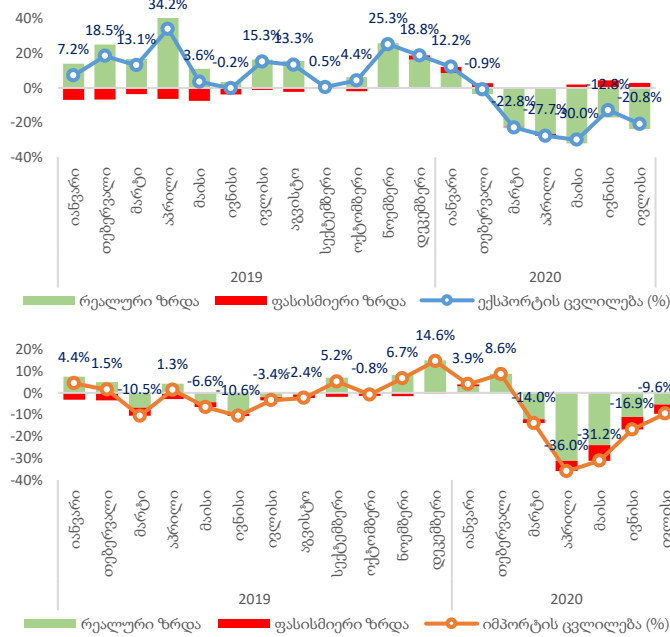
მოკლე შეჯამება

- სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის წინასწარი შეფასებით, 2020 წლის ივლისში, რეალური მშპ-ს ზრდის ტემპმა შეადგინა -5.5 პროცენტი
- წლიურმა ინფლაციამ აგვისტოში შეადგინა 4.8 პროცენტი, ხოლო საბაზისო ინფლაციამ - 5.7 პროცენტი
- ივლისში ექსპორტი შემცირდა წლიურად 20.8 პროცენტით
- ივლისში იმპორტი შემცირდა წლიურად 9.6 პროცენტით
- რეფინანსირების განაკვეთი შემცირდა 8 პროცენტამდე



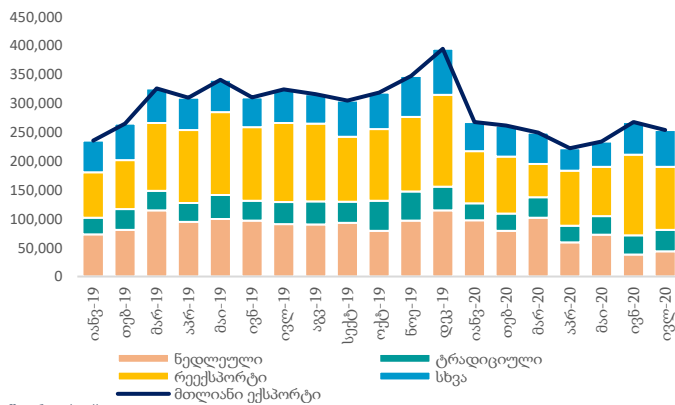
საბარემო გაჭრობა

დიაგრამა 4: ექსპორტის და იმპორტის წლიური ცვლილება



წყარო: საქსტატი

დიაგრამა 5: ექსპორტის დეკომპოზიცია



დიაგრამა 6: იმპორტის ცვლილების დეკომპოზიცია



2020 წლის ივლისში ექსპორტი წლიურად შემცირდა 20.8 პროცენტით და გაუტოლდა 254.1 მლნ აშშ დოლარს, ხოლო იმპორტი შემცირდა 9.6 პროცენტით და გაუტოლდა 696 მლნ აშშ დოლარს, რამაც შეამცირა სავაჭრო დეფიციტი 1.6 პროცენტით წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით და გაუტოლდა 442 მლნ აშშ დოლარს. აღნიშნული მნიშვნელოვანი შემცირება გამოწვეულია COVID-19 ეპიდემიის გავრცელების შედეგად საშინაო და საგარეო მოთხოვნის შემცირებით და რეგიონში ეკონომიკური აქტივობის შეჩერებით. 2020 წლის ივლისში ექსპორტის რეალურმა ზრდამ -23.7 პროცენტი შეადგინა, ხოლო იმპორტის რეალურმა ზრდამ -5.3 პროცენტი. რეექსპორტის წილმა შეადგინა 43.1 პროცენტი, ხოლო ნედლეულის ექსპორტმა - 17.3 პროცენტი.

2020 წლის ივლისში, საინვესტიციო საქონლის იმპორტი, შუალედური საქონლის იმპორტი და სამომხმარებლო საქონლის იმპორტი შემცირდა 4.9, 4.3 და 5.1 პროცენტით შესაბამისად.

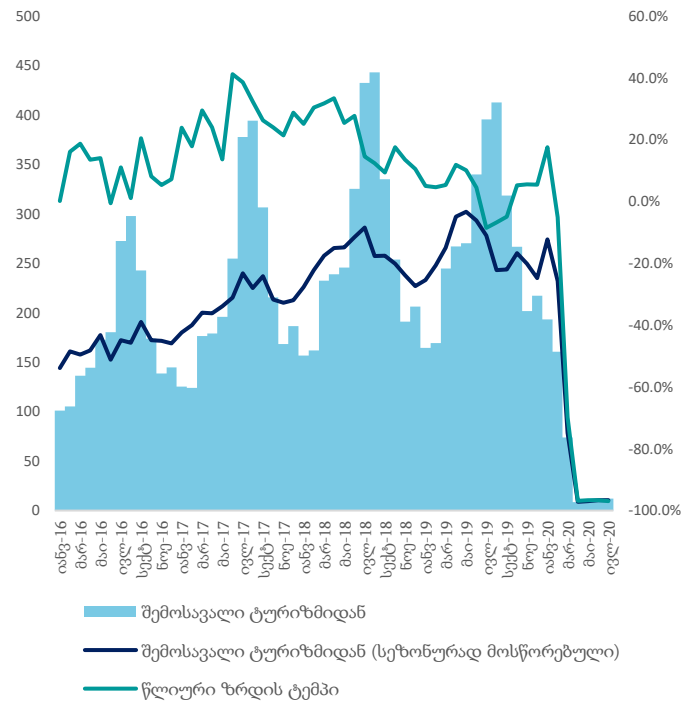
2020 წლის ივლისში სასაქონლო ჯგუფებიდან საექსპორტო ათეულში პირველი ადგილი დაიკავა სპილენძის მადნებმა და კონცენტრატებმა 58.9 მლნ. აშშ დოლარით (მთლიანი ექსპორტის 23.2 პროცენტი), მეორე ადგილზე - ღვინო 15.9 მლნ აშშ დოლარით (მთლიანი ექსპორტის 6.3 პროცენტი), ხოლო მესამე ადგილზე - მსუბუქი ავტომობილები 14.5 მლნ. აშშ დოლარით (5.7 პროცენტი). 2020 წლის ივლისში მსუბუქი ავტომობილების ჯგუფი იყო უმსხვილესი საიმპორტო სასაქონლო ჯგუფი, რომლის იმპორტმა 70 მლნ. აშშ დოლარი და მთელი იმპორტის 10.1 პროცენტი შეადგინა. ასევე მნიშვნელოვან წილს იკავებდნენ სპილენძის მადნები და კონცენტრატები 56.7 მლნ აშშ დოლარით (იმპორტის 8.1 პროცენტი) და ნავთობი და ნავთობპროდუქტები 46.9 მლნ. აშშ დოლარით (იმპორტის 6.7 პროცენტი).

2020 წლის ივლისში უმსხვილეს საექსპორტო პარტნიორს წარმოადგენენ ჩინეთი (43.1 მლნ. აშშ დოლარი, მთლიანი ექსპორტის 17 პროცენტი), რუსეთი (41 მლნ. აშშ დოლარი, 16.1) და აზერბაიჯანი (27.2 მლნ. აშშ დოლარი, 10.7). ხოლო უმსხვილესი საიმპორტო პარტნიორი ქვეყნები არიან: თურქეთი (132.9 მლნ. აშშ დოლარი, 19.1), რუსეთი (76.9 მლნ. აშშ დოლარი, 11) და აშშ (55.2 მლნ. აშშ დოლარი, 7.9).

ტურიზმი

2020 წლის ივლისში ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლები 96.9 პროცენტით შემცირდა და 12.1 მილიონი აშშ დოლარი შეადგინა. აღნიშნული მკვეთრი შემცირება გამოწვეულია COVID-19 ეპიდემიის გავრცელების გამო საზღვრების ჩაკეტვით და საერთაშორისო მოგზაურობის შეწყვეტით საქართველოს ტერიტორიაზე მარტის მეორე ნახევრიდან. 2019 წელს, ტურიზმიდან მიღებული შემოსავალი გაიზარდა 1.4 პროცენტით. აღნიშნული შედარებით მცირე ზრდა გამოწვეულია ივლისში დაწესებული ფრენების აკრძალვით რუსეთიდან საქართველოს მიმართულებით. თუმცა, ამავე დროს სხვა ქვეყნებიდან გაზრდილმა შემოსავალმა მოახერხა აღნიშნული უარყოფითი შოკის გავლენის შემსუბუქება. ამავე დროს, ვიზიტორთა რაოდენობა 2019 წელს წლიურად გაიზარდა 8.4 პროცენტით.

დიაგრამა 7: შემოსავალი ტურიზმიდან, მლნ აშშ დოლარი

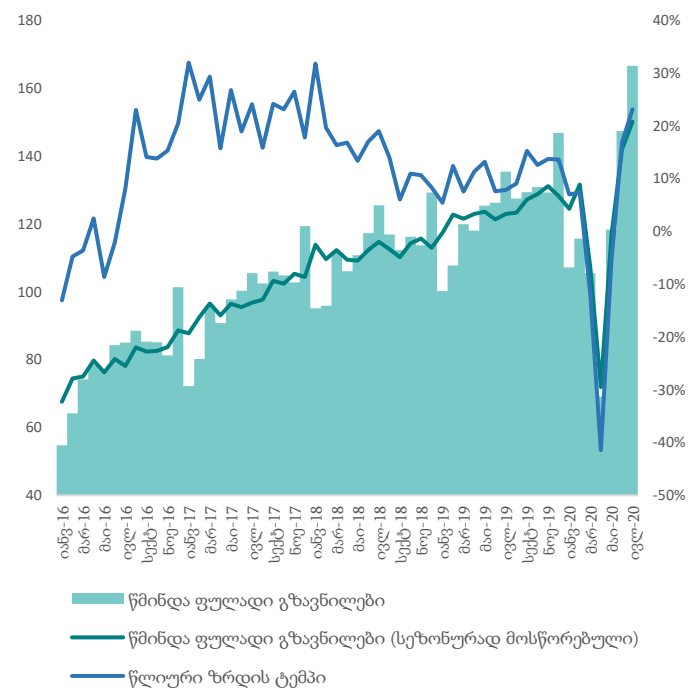


წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

ფულადი გზავნილები

2020 წლის ივლისში წმინდა ფულადი გზავნილები 166.5 მილიონი აშშ დოლარით განისაზღვრა, რაც შეადგენს 23 პროცენტთან წლიურ ზრდას. გზავნილები გაიზარდა სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნებიდან, სადაც მოხდა არსებული შეზღუდვების ნაწილობრივი შერბილება და ეკონომიკური საქმიანობის გააქტიურება. გზავნილები გაიზარდა აშშ-დან 42.6 პროცენტით (4.9 პროცენტთან წვლილი მთლიან ზრდაში), იტალიიდან 34.8 პროცენტით (5.3 პროცენტთან წვლილი მთლიან ზრდაში), საბერძნეთიდან 18.7 პროცენტით (2.2 პროცენტთან წვლილი მთლიან ზრდაში), რუსეთიდან 3 პროცენტით (0.7 პროცენტთან წვლილი მთლიან ზრდაში). ასევე მნიშვნელოვნად გაიზარდა გზავნილები აზერბაიჯანიდან და უკრაინიდან. ამავე დროს, წმინდა გზავნილებში კლება დაფიქსირდა პოლონეთიდან -13.4 პროცენტის მოცულობით (-0.3 პროცენტთან წვლილი მთლიან ზრდაში) და ისრაელიდან -2 პროცენტი (-0.2 პროცენტთან წვლილი მთლიან ზრდაში).

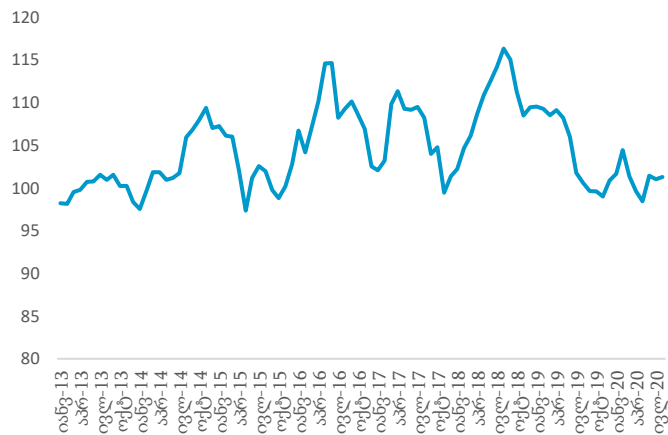
დიაგრამა 8: წმინდა ფულადი გზავნილები



წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

ბაცვლითი კურსი

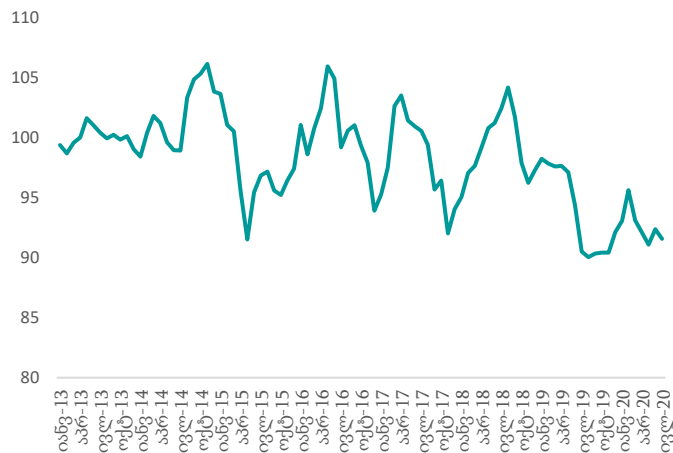
დიაგრამა 9: ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი



წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

31 აგვისტოს მდგომარეობით, 2020 წლის 1 იანვართან შედარებით, ლარის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი 0.3 პროცენტით არის გაუფასურებული, ხოლო 2019 წლის 1 იანვართან შედარებით კი 7 პროცენტით. ამავე დროს, ივლისის რეალური ეფექტური გაცვლითი კურსი 5.9 პროცენტით არის გაუფასურებული წინა წლის იანვართან შედარებით და 0.6 პროცენტით 2020 წლის იანვართან შედარებით.

დიაგრამა 10: რეალური ეფექტური გაცვლითი კურსი



წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

ცხრილი 1: ნომინალური ეფექტური და რეალური ეფექტური გაცვლითი კურსების ცვლილება

	31 აგვისტო, 2020		31 აგვ 2020 - 1 იან 2020		31 აგვ 2020 - 1 იან 2019
ევრო	3.6243	▼	-11.3%	▼	-15.6%
აშშ დოლარი	3.0696	▼	-6.6%	▼	-12.9%
თურქული ლირა	0.4174	▲	15.4%	▲	21.1%
რუსული რუბლი	0.0408	▲	13.1%	▼	-5.8%
ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი	118.91	▼	-0.3%	▼	-7.0%
რეალური ეფექტური გაცვლითი კურსი (ივლისი, 2020)	112.58	▼	-0.6%	▼	-5.9%

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

ნაერთი ბიუჯეტის შესრულება

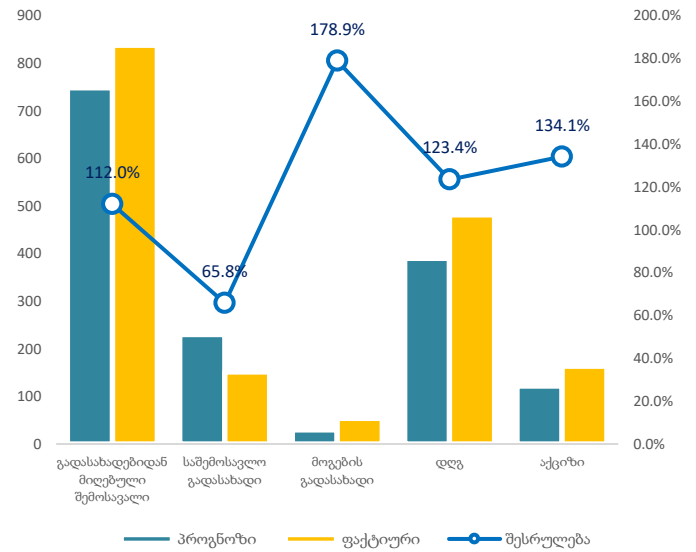
2020 წლის გადასახადების იანვარ-აგვისტოს საპროგნოზო მაჩვენებელი 6,877 მლნ ლარს შეადგენს, 2020 წლის იანვარ-აგვისტოს ფაქტობრივი მაჩვენებელი დაგეგმილზე 4.3 პროცენტით მეტია, და შეადგენს 7,170 მლნ ლარს.

რაც შეეხება 2020 წლის აგვისტოს, გადასახადების საპროგნოზო მაჩვენებელი 747.9 მლნ ლარს შეადგენს, 2020 წლის აგვისტოს ფაქტობრივი მაჩვენებელი დაგეგმილზე 12 პროცენტით მეტია, და შეადგენს 837.4 მლნ ლარს.

- საშემოსავლო გადასახადის სახით მობილიზებულია 151.3 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (230 მლნ ლარი) 65.8 პროცენტია.
- მოგების გადასახადის სახით მობილიზებულია 53.6 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (30 მლნ ლარი) 178.9 პროცენტია.
- დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით მობილიზებულია 481.4 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (390 მლნ ლარი) 123.4 პროცენტია.
- აქციზის სახით მობილიზებულია 163.6 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (122 მლნ ლარი) 134.1 პროცენტია.
- იმპორტის გადასახადის სახით მობილიზებულია 7.4 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (5.4 მლნ ლარი) 136.6 პროცენტია.

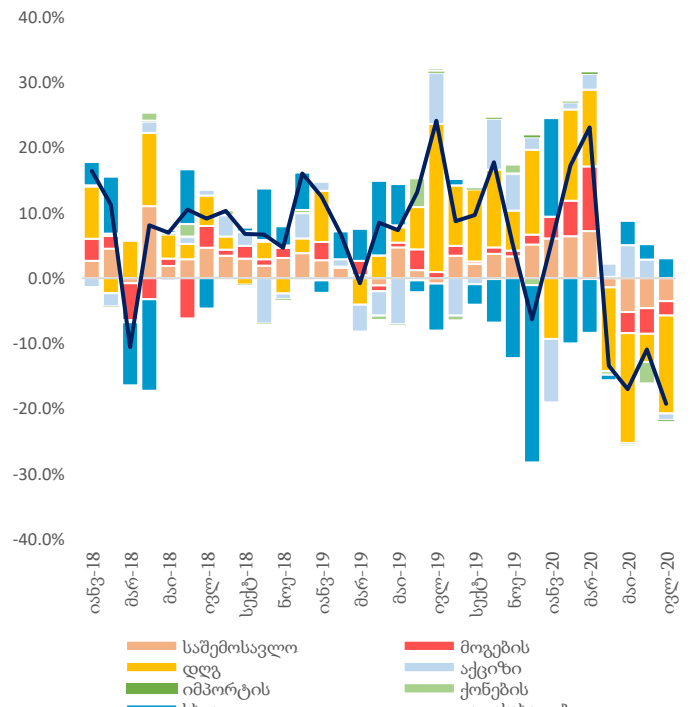
2020 წლის ივლისში, წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლები შემცირდა 17.4 პროცენტით, ხოლო ხარჯები გაიზარდა 27.4 პროცენტით. ამავე დროს, ნაერთი ბიუჯეტის საოპერაციო სალდო, რაც წარმოადგენს მთავრობის დანაზოგს, შეადგინა - 273.9 მლნ ლარით, ხოლო მთლიანი სალდო განისაზღვრა -615.1 მლნ ლარით. ჯამში, გადასახადებიდან მიღებული შემოსავალი წლიურად შემცირდა 19.3 პროცენტით, რაზეც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს დღგ-დან მიღებული შემოსავლის კლება.

დიაგრამა 11: ნაერთი ბიუჯეტის შესრულება



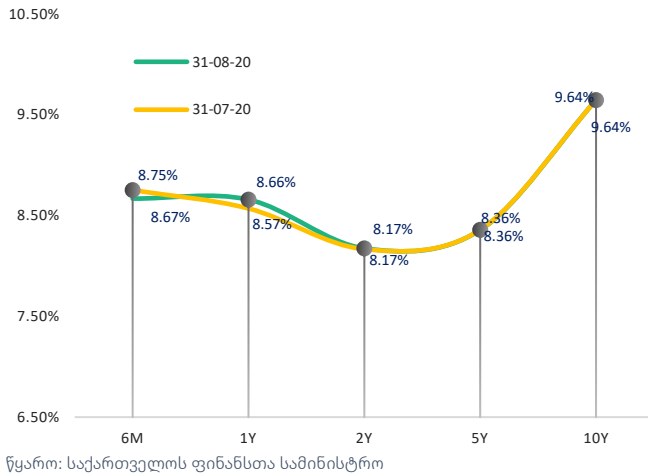
წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

დიაგრამა 12: გადასახადებიდან მიღებული შემოსავალი

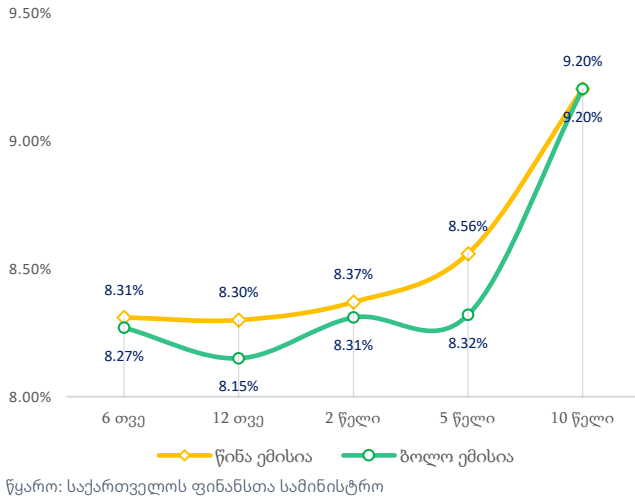


წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

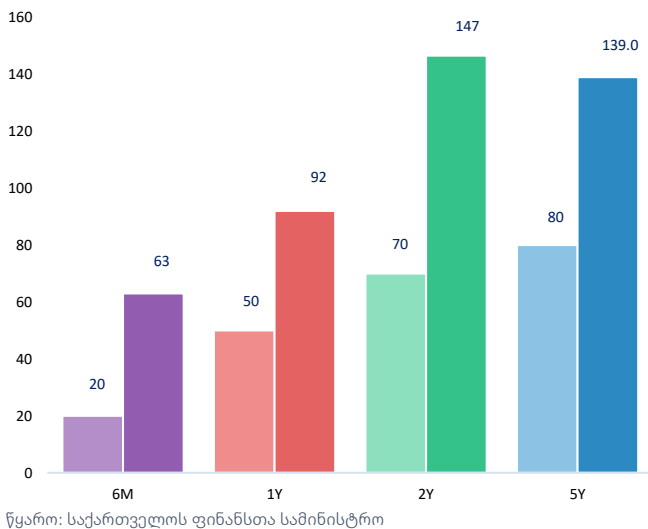
დიაგრამა 13: პორტფელის შემოსავლიანობის მრუდი



დიაგრამა 14: საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი



დიაგრამა 15: ემისია და მოთხოვნა, მლნ ლარი

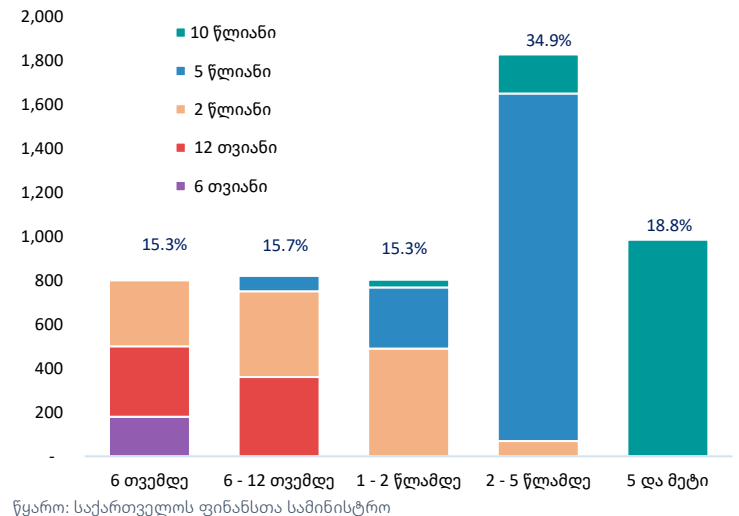


სახაზინო ფასიანი ქაღალდების პორტფელი

2020 წლის აგვისტოში ჩატარდა 4 აუქციონი ჯამური გამოშვებით 220 მლნ ლარი, რომლის საშუალო შეწონილმა საპროცენტო განაკვეთმა 8.274 პროცენტი შეადგინა. გამოშვებულ იქნა 6 და 12 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები; 2 და 5 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები. დაიფარა 60 მლნ ლარის მოცულობის ფასიანი ქაღალდები.

2020 წლის 31 აგვისტოსთვის სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პორტფელის 30.95 პროცენტი ფორმირებული არის იმ ფასიანი ქაღალდებით, რომელთა დაფარვის ვადა დგება მომავალი 1 წლის განმავლობაში. მოთხოვნის კოეფიციენტი გასული თვის მაჩვენებელთან (ივლისი 1.91) შედარებით გაიზარდა და 2.00 შეადგინა.

დიაგრამა 16: პორტფელში შემაჯავლი ფასიანი ქაღალდების კომპოზიცია დაფარვამდე დარჩენილი ვადის მიხედვით



კერძო სექტორის ღირებულება

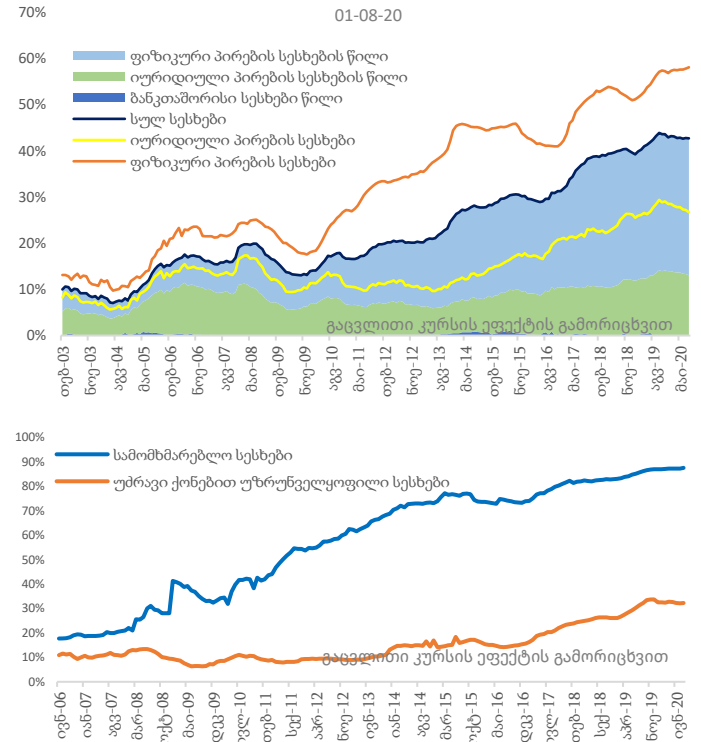
სესხების ღირებულების მზარდი ტენდენცია გააჩნია. მთლიანი სესხების ღირებულება მნიშვნელოვნად გაიზარდა განპირობებულია ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების ღირებულებით. 2020 წლის 1 აგვისტოს მდგომარეობით, ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების ღირებულებამ 58.1 პროცენტი შეადგინა, იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხების ღირებულებამ - 26.7 პროცენტი, ხოლო მთლიანად სესხების ღირებულებამ კი 42.7 პროცენტი შეადგინა.

რაც შეეხება სესხების ღირებულების უზრუნველყოფის მიხედვით, მზარდი ტენდენცია გააჩნია როგორც იპოთეკური, ასევე - სამომხმარებლო სესხების ღირებულებას, მაგრამ სამომხმარებლო სესხების ღირებულება მნიშვნელოვნად აღემატება უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხების ღირებულებას. 2020 წლის 1 აგვისტოს მდგომარეობით, სამომხმარებლო სესხების ღირებულება 87.5 პროცენტს შეადგენს, ხოლო იპოთეკური სესხების ღირებულება გაუტოლდა 32.2 პროცენტს.

დეპოზიტების ღირებულების მნიშვნელოვნად განპირობებს იურიდიული პირების დეპოზიტების ღირებულება. 2020 წლის 1 აგვისტოს მდგომარეობით, მთლიანი დეპოზიტების ღირებულებამ 38.6 პროცენტი შეადგინა, იურიდიული პირების დეპოზიტების ღირებულება ამავე პერიოდში 52.6 პროცენტს გაუტოლდა, ხოლო ფიზიკური პირების დეპოზიტების ღირებულება - 25.4 პროცენტს.

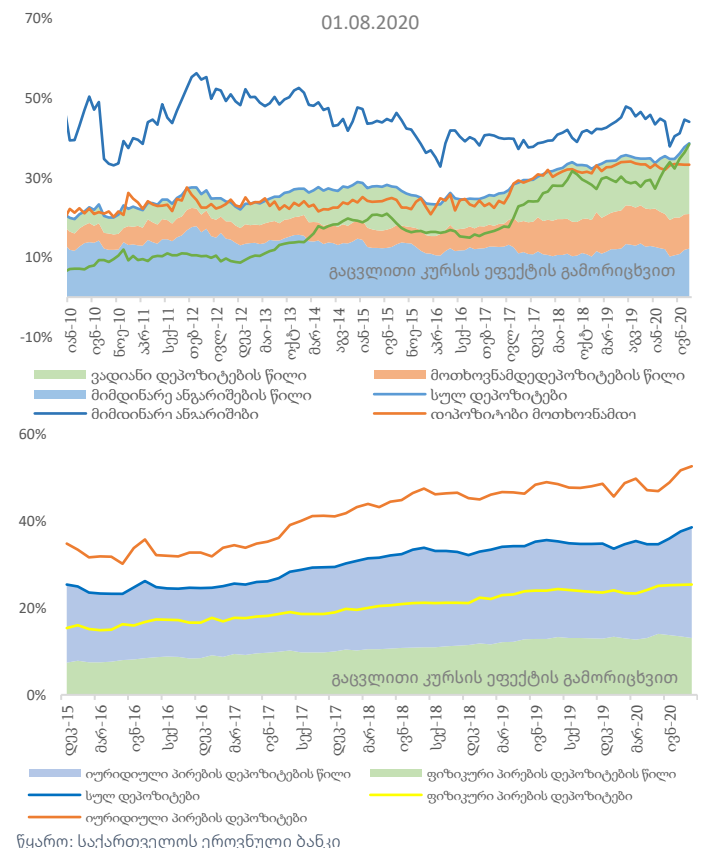
მიმდინარე ანგარიშების ღირებულება 2020 წლის აგვისტოს დასაწყისისთვის გაუტოლდა 44 პროცენტს. ამავე პერიოდში მოთხოვნიდა დეპოზიტების ღირებულება 33.2 პროცენტია, ხოლო ვადიანი დეპოზიტების ღირებულება - 38.4 პროცენტი.

დიაგრამა 17: სესხების ღირებულება



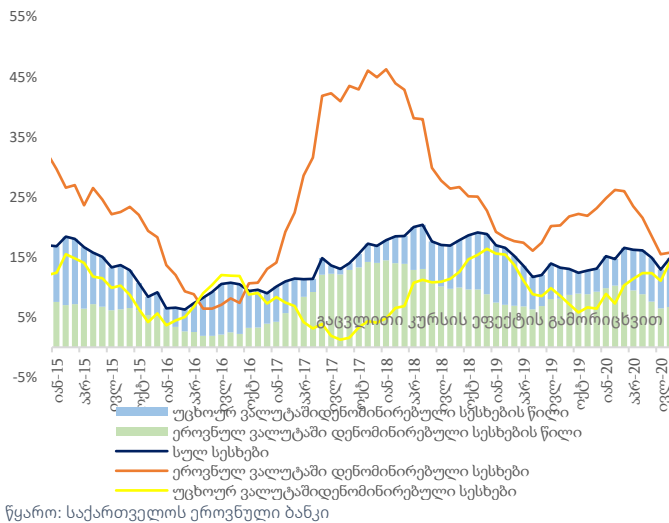
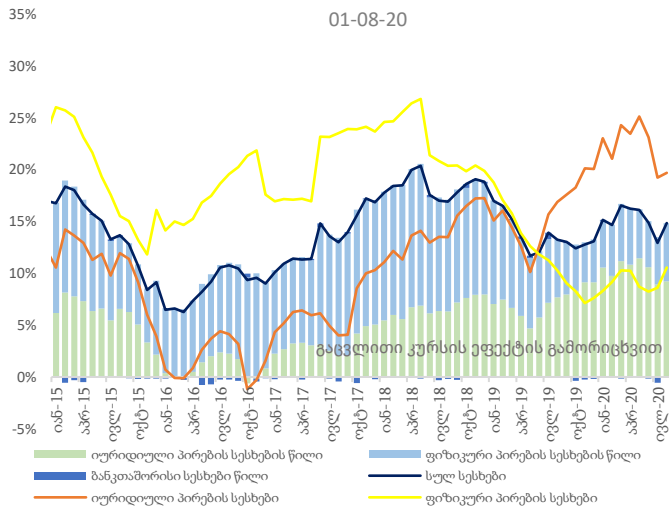
წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

დიაგრამა 18: დეპოზიტების ღირებულება

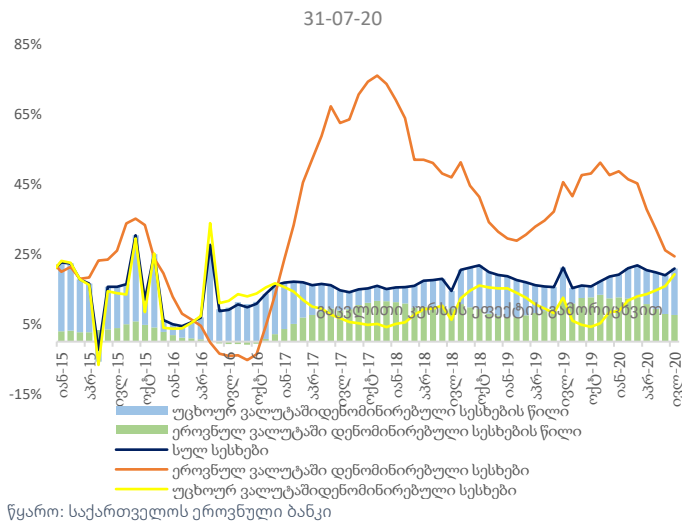


წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

დიაგრამა 19: სესხების წლიური ზრდა



დიაგრამა 20: უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხების წლიური ზრდა



სესხების მიმოხილვა

საკრედიტო პორტფელის წლიური ზრდა 2020 წლის 1 აგვისტოს მდგომარეობით 2019 წელთან შედარებით 14.8 პროცენტი შეადგინა. იურიდიული პირების სესხების წლიური ზრდა კი წინა თვესთან შედარებით 0.5 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა და იმავე პერიოდში 19.7 პროცენტს გაუტოლდა, ხოლო ფიზიკური პირების სესხების წლიური ზრდა 10.6 პროცენტს შეადგენს.

2020 წლის 1 აგვისტოს მდგომარეობით ეროვნული ვალუტით გაცემული სესხების ზრდამ წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 15.8 პროცენტი შეადგინა, უცხოური ვალუტაში გაცემული სესხების წლიური ზრდა წინა თვესთან შედარებით გაიზარდა და გაუტოლდა 14.2 პროცენტს გაუტოლდა.

2020 წლის აგვისტოსთვის იპოთეკური სესხების წლიური წინა თვესთან შედარებით 1.9 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა და 20.9 პროცენტი შეადგინა.

დეპოზიტების მიმოხილვა

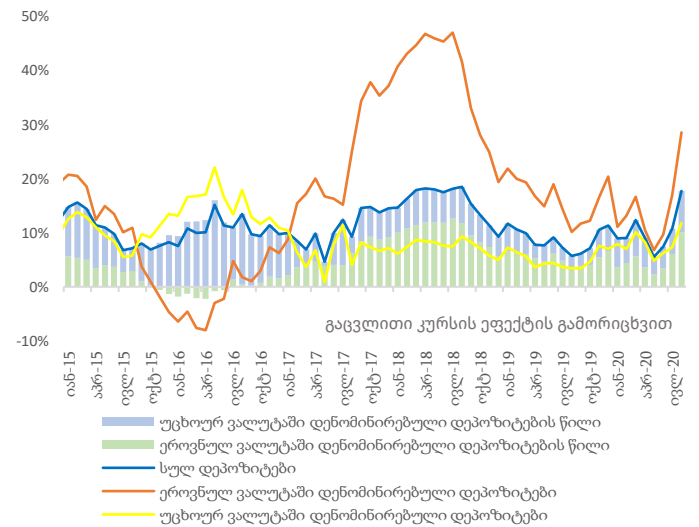
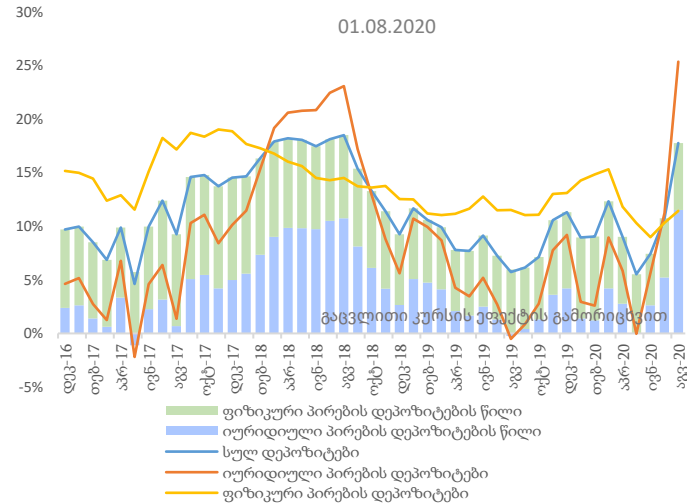
მთლიანი დეპოზიტების ზრდა 2020 წლის აგვისტოში 2019 წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 18 პროცენტს შეადგენს, ეროვნული ვალუტით დენომინირებული დეპოზიტების წლიური ზრდა წინა პერიოდთან შედარებით 12 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა და 29 პროცენტს გაუტოლდა, ხოლო უცხოური ვალუტით დენომინირებული დეპოზიტების წლიური ზრდა - 12 პროცენტს.

2020 წლის აგვისტოში ფიზიკური პირების დეპოზიტების წლიურმა ზრდამ 11 პროცენტი შეადგინა, ხოლო იურიდიული პირების დეპოზიტების წლიური ზრდა გაუტოლდა 25 პროცენტს.

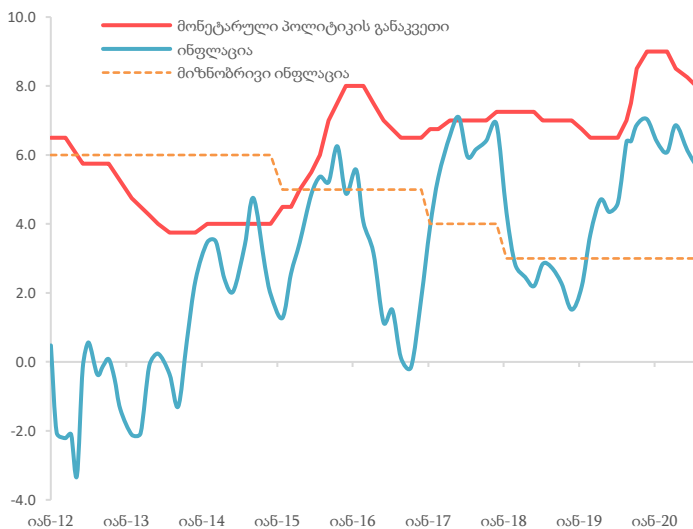
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი

საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტმა 2020 წლის 5 აგვისტოს რეგინანსირების განაკვეთის 25 საბაზისო პუნქტით შემცირების გადაწყვეტილება მიიღო და განისაზღვრა 8 პროცენტით. ეროვნული ბანკის პროგნოზით, ინფლაცია დროებითი ფაქტორების გამო, რამდენიმე თვის განმავლობაში მაღალ მაჩვენებელზე შენარჩუნდება, შემდეგ ეტაპობრივად შემცირდება და 2021 წლის პირველ ნახევარში მიზნობრივ დონემდე დავა. ეროვნული ბანკის თანახმად, შემცირების მიუხედავად, მონეტარული პოლიტიკა გამკაცრებული რჩება, რაც საშუალოვადიან პერიოდში ინფლაციის მიზნობრივ მაჩვენებელთან დაბრუნებას უზრუნველყოფს. მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტი გამკაცრებული პოლიტიკიდან გამოსვლას ეტაპობრივად განახორციელებს და შემდგომი ნაბიჯები დამოკიდებული იქნება იმაზე, თუ რამდენად სწრაფად შემცირდება ინფლაციის მოლოდინები. მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტის შემდეგი სხდომა 2020 წლის 16 სექტემბერს ჩატარდება.

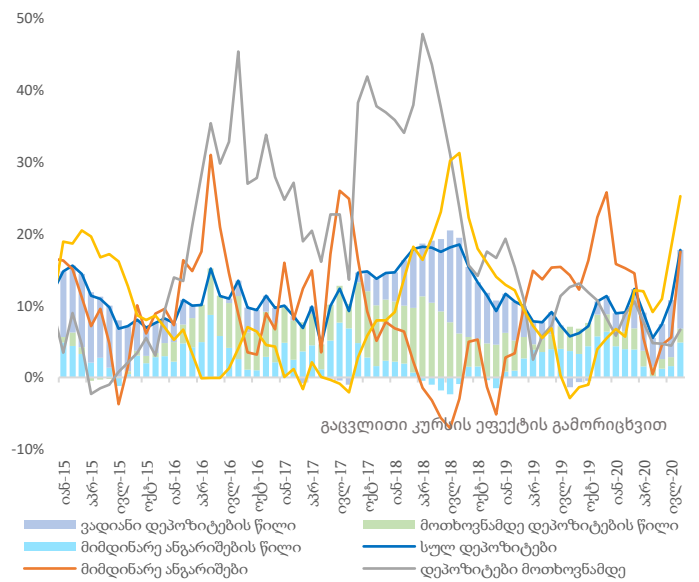
დიაგრამა 21: დეპოზიტების წლიური ზრდა



დიაგრამა 22: ინფლაცია და მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი



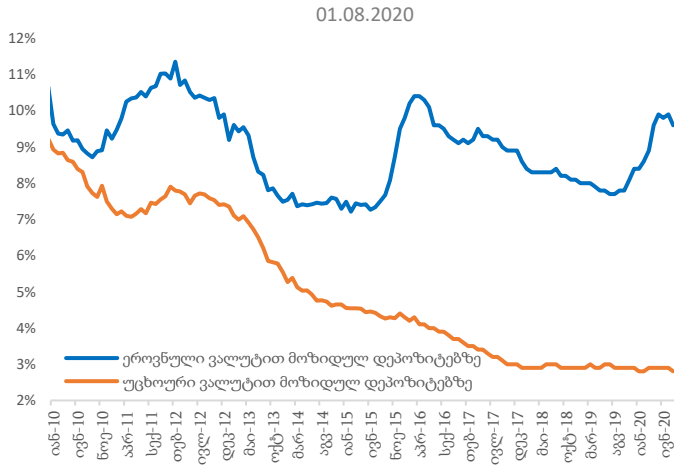
წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი



წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

საპროცენტო განაკვეთები

დიაგრამა 23: საპროცენტო განაკვეთები დეპოზიტების ნაშთებზე



წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

2020 წლის აგვისტოსთვის უცხოური ვალუტით განთავსებულ დეპოზიტებზე საპროცენტო განაკვეთმა 2.8 პროცენტი შეადგინა, ხოლო ეროვნული ვალუტით - 9.6 პროცენტს უტოლდება.

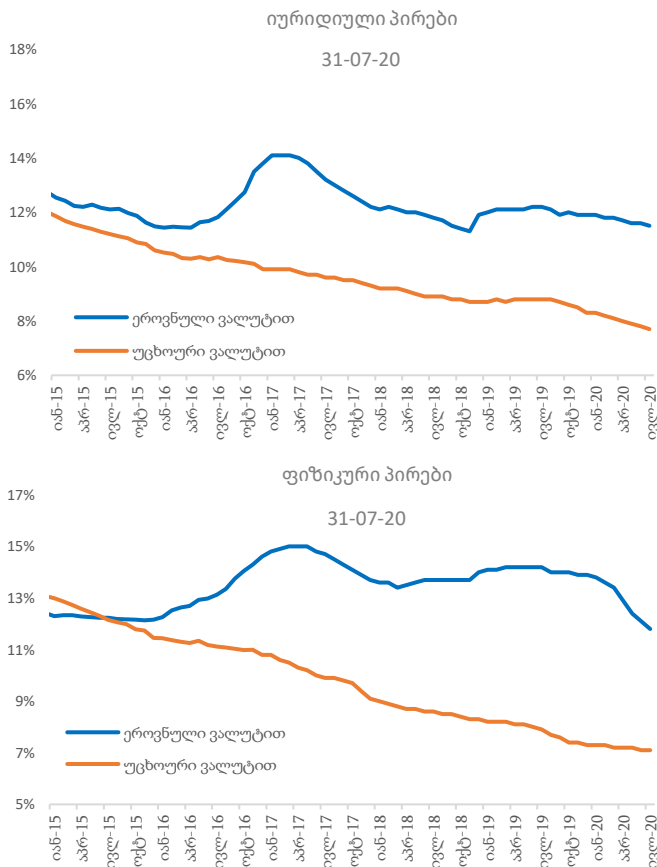
2020 წლის აგვისტოში იურიდიული პირები მიერ ეროვნულ ვალუტაში განთავსებულ დეპოზიტებზე საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი 9.4 პროცენტს გაუტოლდა, ხოლო უცხოური ვალუტით - 2.4 პროცენტს. ფიზიკური პირების დეპოზიტებზე საშუალო წლიური საპროცენტო განაკვეთები უცხოური ვალუტით განთავსებულ დეპოზიტებზე გაუტოლდა 2.9 პროცენტს, ხოლო ეროვნული ვალუტით - 10 პროცენტს.

2020 წლის აგვისტოში საშუალო წლიური შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი მოკლევადიან სამომხმარებლო სესხებზე 20.8 პროცენტს გაუტოლდა (ეროვნული ვალუტით - 26.6 პროცენტი, ხოლო უცხოური ვალუტით - 6.3 პროცენტს).

გრძელვადიან სამომხმარებლო სესხებზე საშუალო შეწონილ საპროცენტო განაკვეთს მნიშვნელოვანწილად ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებული სესხები განსაზღვრავს. მისი მნიშვნელობა 2020 წლის აგვისტოში 16.8 პროცენტს გაუტოლდა. ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებულ სესხებზე საპროცენტო განაკვეთი 18 პროცენტს შეადგენს, ხოლო უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ სესხებზე 8.2 პროცენტს.

იურიდიულ პირებზე გაცემულ, ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებულ იპოთეკურ სესხებზე საპროცენტო განაკვეთი 2020 წლის ივლისის ბოლოს 12.2 პროცენტს შეადგენდა, ხოლო უცხოურ ვალუტით - 6.9 პროცენტს. ფიზიკურ პირებზე ეროვნულ ვალუტაში გაცემულ სესხებზე საპროცენტო განაკვეთმა 11.8 პროცენტი შეადგენა, ხოლო უცხოურ ვალუტაში - 6.3 პროცენტი.

დიაგრამა 24: საპროცენტო განაკვეთები გაცემულ, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილ სესხებზე



წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

საინფორმაციო ფურცელი

პუბლიკაცია მომზადებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მაკროეკონომიკური ანალიზისა და ფისკალური პოლიტიკის დაგეგმვის დეპარტამენტის მიერ. პუბლიკაციაში მოცემული ინფორმაცია და აზრები წარმოადგენს ავტორების - მაკროეკონომიკური ანალიზისა და ფისკალური პოლიტიკის დაგეგმვის დეპარტამენტის ეკონომიკური გუნდის აზრებს და არ წარმოადგენს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ოფიციალურ პოზიციას. პუბლიკაციაში მოყვანილი ანალიტიკური ინფორმაცია ემსახურება საინფორმაციო მიზნებს და მოპოვებულია საჯარო წყაროებიდან. ანგარიშში მოცემული პროგნოზები და გაანგარიშებები არ უნდა იყოს მიღებული როგორც დაპირება, მინიშნება და გარანტია.

